

Samhällsbyggnads- nämnden

Revisionsredogörelse

20
21

Revisionsberättelse för Samhällsbyggnadsnämnden år 2021

Vi har granskat Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet och årsredovisning 2021. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målvärdena för en av de fyra indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnått.

Vår bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens hantering av centralt tillkommande kostnader inte är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Vi bedömer att Samhällsbyggnadsnämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Vi bedömer att Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Vi tillstyrker att Samhällsbyggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2021.

BORÅS 2022-03-21

Bill Johansson
Ordförande

Nils-Gunnar Blanc
Vice ordförande

Lennart Gabre

Bo-Lennart Bäcklund

Thomas Gustafsson

Fredrik Brandberg

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett överskott på 558 tkr jämfört med budget. Stadsrevisionen noterar att bufferten är upprättad i enlighet med instruktioner i Kommunfullmäktiges budget. Bufferten har använts för att täcka underskotten på den förvaltningsgemensamma avdelningen.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgettram

- Intäkterna för 2021 blev ett överskott om cirka 5 100 tkr. Samtliga avdelningar redovisar högre intäkter än budgeterat. Antalet ärenden för både bygglov och lantmäteriför rättningar har varit rekordstort.
- Kostnaderna blev högre än de budgeterade med ca 4 800 tkr. Andra kostnader utanför budget har uppkommit under året. Till exempel har samhällsbyggnadsnämndens sessionssal rustats upp, en konsult för ledningsgruppsutveckling har anlåtats och arbete med stadsbyggnadspriset påbörjades.
- Konsulter för detaljplaner och utredningar inom detaljplaner har inte använts i budgeterad utsträckning. Dock blev utfallet något högre än prognostiserat.
- Personalkostnaderna visar negativt resultat på ca 1 200 tkr jämför med budget, vilket var förväntat. Inför 2021 fick nämnden en utökad budgettram motsvarande 2 000 tkr då kommunbidraget höjdes. Utökningen användes till att anställa två nya planarkitekter.
- Resultatet för plan- och bygglovsavdelningen blev ett negativt resultat på 906 tkr, vilket avviker från den senaste prognosen på ett positivt resultat om 1 700 tkr. Kostnaderna för material, tjänster och personalkostnader är högre än budgeterat.
- Under 2020 upptäcktes att otydligheter i instruktionerna till plan- och bygglovstaxan gjort att förvaltningen för sju bygglovsärenden tagit ut för hög planavgift. En återbetalning om ytterligare knappt 1 400 tkr är därför gjord 2021. I två ärenden hade dock inte Länsstyrelsen hunnit fatta beslut under året, dessa två kommer att återbetalas under 2022.
- Geodataavdelningens resultat har ett överskott om 1 163 tkr. Utfallet avviker från den senaste prognosen på ett positivt resultat om 300 tkr. Intäkterna är högre än budgeterat. En stor del av intäkterna kommer från bygglov och många bygglov i kombination med den nya plan- och bygglovstaxan har gett högre intäkter.

Kommunfullmäktiges indikatorer med målvärden

I Kommunfullmäktiges budget för år 2021 har målvärden formulerats för 23 indikatorer kopplade till de strategiska målområden som ingår i Borås Stads Vision 2025. I Kommunfullmäktiges budget anges även om respektive indikator ska öka eller minska. Utav de 23 indikatorerna har nämnden fått fyra indikatorer.

Årsredovisningen redovisar måluppfyllelsen i förhållande till Kommunfullmäktiges indikatorer enligt nedan:

- **Andel om ansökningarna om bygglov med fullständiga handlingar som fått beslut senast efter 8 veckor efter ansökan, ska öka %.**

Under 2021 har antalet inkomna bygglov och förhandsbesked ökat med 10 %, vilket motsvarar ca 130 ärenden, jämfört med 2020. Detta innebär att handläggningstiden har ökat under året och måluppfyllelsen har totalt minskat. Nämndens arbete med att förkorta handläggningstiderna pågår fortloppande. Ett flertal rutiner och arbetssätt har ändrats och framförallt har digitaliseringen medfört att handläggningstiden kortats ned de senaste åren. Bland annat följs samtliga pågående ärenden upp varje vecka och flera manuella moment i den interna hanteringen har automatiserats. Medianvärdet för handläggning av komplett ansökan ligger på tre veckor 2021 trots att antalet ärenden ökat jämfört med 2016-2019. Målsättningen uppnås inte.

- **Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Målsättningen uppnås.
- **Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är lägre än utfallet för år 2020. Målsättningen uppnås.
- **Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %.** Utfallet för indikatorn i årsredovisningen är högre än utfallet för år 2020. Målsättningen uppnås.

Nämnden har inte uppnått målsättningen för en av de fyra indikatorerna som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer med målvärden

Nämnden har antagit sju egna indikatorer med målvärden vilket är i linje med Stadens styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2021 fått ett uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut, uppdraget är genomfört.

0 0 1 0 av 1 uppdrag

Konsekvenser av coronaviruset

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet har till största delen kunnat bedrivas utan att leveransförmågan har påverkats. Anpassningar har gjorts för att med största möjliga utsträckning minska risken för smittspridning. Medarbetarna uppmanas att om möjligt arbeta på distans. Kostnader uppstod främst under förra året för att anpassa verksamheten till distansarbete i form av inköp av, till exempel, nödvändig utrustning för digitala möten och utökning av mobildata. Beroende på hur byggkonjunkturen påverkas i längden finns risk för ekonomiska konsekvenser i form av minskade intäkter. Hittills har dock läget varit positivt och ännu syns inga tendenser till minskade intäkter. Under 2021 ser nämnden inga negativa ekonomiska konsekvenser på grund av coronaviruset.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående område.

Kommunfullmäktiges samarbetsuppdrag om samhällsbyggnadsprocessen

I samband med Kommunfullmäktiges beslut till ny nämndorganisation (KF 2016-03-17) fick Samhällsbyggnadsnämnden ett särskilt samarbetsuppdrag avseende samhällsbyggnadsprocessen. Utifrån samarbetsuppdraget avseende samhällsbyggnadsprocessen genomför Samhällsbyggnadsnämnden kvartalsvisa presidieöverläggningar med en stor mängd nämnder och kommunala bolag för att ta fram strukturskisser. Uppdraget är att nå samsyn mellan nämnder och förvaltningar inom samhällsbyggnadsprocessen om hur Borås kan vidareutvecklas utifrån de strategiska intentioner som uttrycks i översiktsplanen och utbyggnadsstrategin. Strukturskisserna är avsedda att vara levande dokument som hela tiden beskriver den för stunden gemensamma tanken och övergripande bilden av hur stadens planering hänger ihop på övergripande nivå, med framtiden i fokus.

Samhällsbyggnadsnämnden leder även det förvaltningsöverskridande arbetet med att kartlägga samhällsbyggnadsprocessen, i syfte att uppnå en mer effektiv samverkan och leverans gentemot boråsarna utifrån de politiska ambitionerna för stadens utveckling.

Därutöver leder nämnden även arbetet med att ta fram en gemensam kommunikationsplanering för samhällsbyggnadsprocessen, i syfte att skapa en mer sammanhängande, tidigare och tydligare kommunikation gentemot såväl allmänhet som näringsliv i staden. Just nu pågår utvecklingsarbete av en gemensam grafisk guide, i syfte att boråsaren ska uppleva en mer enhetlig, sammanhållen, visuell och informativ kommunikation i samhällsbyggnadsfrågor. Parallellt pågår utveckling av en stadsutvecklingswebb med inspiration från exempelvis Stockholm och Göteborg.

Intern kontroll av taxor

Under 2020 upptäcktes att otydligheter i instruktionerna till plan- och bygglovstaxan gjort att förvaltningen för sju bygglovsärenden tagit ut för hög planavgift. Samtliga gäller stora byggnader med bruttoarea större än 10 000 kvm och under perioden 2013-2020. Återbetalning till berörda gjordes under 2020 men den nya beräkningen överklagades och Länsstyrelsen beslutade i december 2021 att planavgifterna skulle sänkas ännu mer. En återbetalning om ytterligare knappt 1 400 tkr är därför gjord. I två ärenden hade dock inte Länsstyrelsen hunnit fatta beslut under året, dessa två kommer att återbetalas under 2022.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningen av den fördjupade granskningen.

Borås Stad i Coronatider

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av Borås Stad i Coronatider. Resultatet av granskningen redogörs för ytterligare i granskningsredogörelsen för Kommunstyrelsen.

Centralt tillkommande kostnader

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av centralt tillkommande kostnader. Stadsrevisionen har granskat interna och gemensamma kostnader som är fördelade på förvaltningar/nämnder. Syftet med granskningen är att bedöma om Borås Stads hantering är ändamålsenlig, effektiv och i enlighet med kommunallagen och Kommunfullmäktiges reglementen.

Samhällsbyggnadsnämnden debiterar övriga nämnder sammanlagt ca 1,7 mnkr per år fördelade på två kostnadsposter. Det finns inga beslut om att fördela ut kostnader till nämnderna i Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden eller i Kommunfullmäktige. Samhällsbyggnadsnämnden har inget stöd i reglementet för att debitera eller tillhandahålla tjänster åt andra nämnder.

Stadsrevisionens bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens hantering av centralt tillkommande kostnader inte är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Borås Stads arbete med Barnkonventionen

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen var att bedöma om Kommunstyrelsen och granskade nämnder vidtagit åtgärder för att säkerställa att Borås Stad uppfyller barnkonventionen och om arbetet är ändamålsenligt.

Granskningen visar att det barnrättsbaserade synsättet med barnet som rättighetsbärare inte har fått genomslagskraft i stadens verksamheter. Barnkonventionen beaktas inte i tillräcklig utsträckning i stadens styrdokument eller i arbets- och beslutsprocesser. Det saknas systematik vad gäller genomförande av barnkonsekvensanalyser vid beslut som berör barn på ett direkt eller indirekt sätt. På det stora hela saknas därutöver uppföljning av Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med barnkonventionen. Stadsrevisionen bedömer att berörda nämnder bör genomföra åtgärder i enlighet med angivna rekommendationer.

Stadsrevisionen bedömer att Samhällsbyggnadsnämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för den interna kontrollen och ska genomföra riskanalyser, upprätta planer för och genomföra uppföljning av den interna kontrollen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll, som förnyats på nämndmötet 17 februari 2022. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 51 risker. Planen för intern kontroll omfattade 24 kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 17 februari 2022. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Presidiummöte

Avstämningsmöte genomfördes den 12 oktober 2021 med Samhällsbyggnadsnämndens presidium, bevakningsansvariga förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2021.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på helt uppnådda målvärden och helt genomförda uppdrag, eftersom ofullständigt uppnådda mål inte kan bedömas med revisionell säkerhet. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget på 558 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden har under året inte uppnått målvärdena för en av fyra indikatorer. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i syfte att nå målen för Kommunfullmäktiges indikatorer. Ett uppdrag från Kommunfullmäktige är uppnått.

Stadsrevisionen noterar att nämnden har antagit egna indikatorer med målvärden.

Stadsrevisionens bedömning är att Samhällsbyggnadsnämndens hantering av centralt tillkommande kostnader inte är ändamålsenlig. Nämnden behöver säkerställa att hanteringen sker i enlighet med de reglementen som gäller för nämnden.

Stadsrevisionen bedömer att Samhällsbyggnadsnämnden i vissa avseenden inte säkerställt ett ändamålsenligt arbete som uppfyller barnkonventionen.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen